

عنوان مقاله:

اثربخشی شاه سیاه پوشان هوشنگ گلشیری از هفت پیکر نظامی گنجه ای براساس نظریه ژرار ژانت

محل انتشار:

چهارمین کنفرانس بین المللی مطالعات زبان و ادبیات ملل (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

نوشین فراخ روزی - دانشجوی کارشناسی ارشد رشته ادبیات روایی، دانشگاه بجنورد

خلاصه مقاله:

نظامی در هفت پیکر، به گونه ای نمادین اندیشه های مذهبی و مشکلات سیاسی و اجتماعی زمان خویش را از زبان شخصیت های قصه بازگو میکند. بهرام شاه ایران شب نشینی های خود را از روز شنبه در گنبد سیاه آغاز میکند و هر شب هفته که مربوط به یک سیاره است، در زیر یک گنبد میهمان شهذختی از بانوان هفت اقلیم است. سرانجام روز آدین به گنبد سفید میرود که به ستاره سعد منسوب است و در اختیاردرس تی شاهزاده سپیدپوش ایران است. این شاهذخت، افسانه های برای اوتقل میکند که پیام آن پیروی از عقل و درایت است، و تأکید میکند که پاکدامنی بر هوس بازی و نفس پرستی برتری دارد. بدین ترتیب بنابر روایت نظامی، بهرام گور عیاش و باده گسار پس از گذر از مراحل هفت گانه سلوک در اثر برخورددار شدن از فرهنگ اصیل ایرانی متحول میشود و مانند کیخسرو پادشاه آرمانی شاهنامه، به جاودانگی می پیوندد. شاه سیاهپوشان روایت چند ماه از زندانی شدن یک نویسنده در دست عناصر انقلابی است. در همان مدت راوی یا نویسنده روشنفکر داستان با در هم آمیختن روایت های کهن ایران به بیان درد و رنج و تباهی چری کها و مبالازان سیاس ی میپردازد. در حکایتها و افسانه ها زمان معنایی دیگر دارد. در شاه سیاهپوشان که یکی از افسانه های هفت پیکر نظامی با فضای واقعی زمستان 1361 درهم می آمیزد و زمان شتاب ندارد، رو به جلو نمیرود بلکه حرکتی دورانی داشته. زمان بعدی دیگر دارد. سرمد نوزده ساله عمری به قدمت تاریخ و حکایات دارد. بر پایه ژرار ژانت که هر متنی از متن ی متون پیشین فراهم آمده پس هوشنگ گلشیری شاه سیاه پوشان با برداشتی مدرن از متن کهن هفت پیکر نظامی آفریده است.

کلمات کلیدی:

نظامی گنجوی، هفت پیکر، گلشیری، شاه سیاه پوشان، متن، ژرار ژانت.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1167361>

